

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2005-3-85 (İlk İnceleme)
Karar Sayısı : 05-49/701-189
Karar Tarihi : 28.7.2005

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

10

Başkan : Mustafa PARLAK
Üyeler :Tuncay SONGÖR, Rifki ÜNAL, Prof. Dr. Nurettin
KALDIRIMCI, M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN

B. RAPORTÖRLER: Ali İhsan ÇAĞLAYAN, Osman Tan ÇATALCALI

C. ŞİKAYET EDEN: -İnbar

D. HAKKINDA İNCELEME YAPILAN:

20

-Halk Ekmek Fabrikası
Malatya

E. DOSYA KONUSU: Malatya İl merkezinde faaliyet gösteren Halk Ekmek Fabrikası'nın ürettiği ekmekleri maliyetinin altında satarak haksız rekabete neden olduğu iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Malatya İl merkezinde faaliyet gösteren Halk Ekmek Fabrikası'nın ürettiği ekmekleri, maliyetinin altında bir fiyatla satmak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği öne sürülmektedir.

30

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 28.6.2005 tarih, 4429 sayı ile intikal eden başvuru üzerine düzenlenen 19.7.2005 tarih ve 2005-3-85/İİ-05-AİÇ sayılı İlk İnceleme Raporu, 22.7.2005 tarih ve REK.0.07.00.00-110/194 sayılı Başkanlık Önergesi ile 05-49 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; şikayet edilen teşebbüsün ilgili pazarda hakim durumda bulunmadığı, piyasaya yeni giren bir teşebbüs olarak fiyatlarını gerek ölçek ekonomisi gerekse tanıtım amaçlı olmak üzere normal fırınlara göre daha ucuz belirleyebilme potansiyeline sahip olduğu göz önüne alındığında, 4054 sayılı Kanun'un ihlal edilmesinin söz konusu olmadığı, başvuruya ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığı ifade edilmektedir.

40

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

Söz konusu başvuru 4054 sayılı Kanun 6. maddesi göz önüne alınarak incelendiğinde, bir teşebbüsün maliyetinin altında satış yapmak suretiyle rekabeti engellemesi ancak ve ancak anılan teşebbüsün ilgili coğrafi pazarda hakim durumda bulunması durumunda mümkündür. Bu bağlamda herhangi

50

bir coğrafi pazarda hakim durumda bulunmayan bir teşebbüsün ürünlerini maliyetinin altında bir fiyatla satışa sunması, 4054 sayılı Kanun kapsamında rekabeti engelleyen, bozan veya kısıtlayan bir eylem kapsamında değerlendirilemeyecektir.

60 Şikayet edilen ekmek fabrikası hakkında daha fazla bilgi alabilmek için raportörler Malatya Fırıncılar Odası ve Malatya Esnaf ve Sanatkarlar Birliği'nin yetkilileri ile görüşmüştür. Yapılan görüşmelerde, başvuruda ismi belirtilmeyerek şikayet edilen ekmek fabrikasının adının "Halk Ekmek Fabrikası" olduğu, bu teşebbüsün yaklaşık 2-2,5 ay önce faaliyete geçtiği, kapasitesinin yaklaşık 50.000 – 75.000 ekmek/gün olmasına karşın günde ortalama 25.000 - 30.000 adet ekmek ürettiği, Malatya il merkezinde satılacak francala türü ekmek için belirlenen tavan fiyatın 25 Ykr/ekmek olmasına karşın bu teşebbüsün ekmeği 15 Ykr'den sattığı, il merkezinin günlük ekmek ihtiyacının yaklaşık 200.000 ekmek olduğu, il merkezinde genellikle küçük ölçekli fırınlar var olmakla birlikte şikayet edilen fırın kadar büyük sadece bir fırının olduğu ve bu fırının da belediye tarafından işletildiği, Malatya il merkezinde ekmek satan büyük marketlerin bulunmadığı ve il merkezine ilçelerden çok sınırlı sayıda ekmek geldiği bilgilerine ulaşılmıştır.

70 8.6.2005 tarihli "Malatya'da Ekmek 150 Bin Liraya Düştü" başlıklı bir haberde; Malatya'da yeni açılan bir ekmek fabrikasının 150 bin liraya ekmek sattığı, bazı fırınların da ekmek fiyatlarını düşürdüğü belirtilmiştir. Haberde Malatya Fırıncılar Odası Başkanı'nın rekabet nedeniyle bazı fırın ve marketlerin de fiyatı 150 bin liraya düşürdüğü ifadelerine yer verilmiştir. 24.6.2005 tarihli "Malatya'da ucuz ekmek vatandaşın yüzünü güldürdü" başlıklı haberde ise; Halk Ekmek Yönetim Kurulu Başkanı'nın ekmeğin ucuz fiyattan satılmasının üretim maliyetlerinde modern tesisin sağladığı katkı olduğunu ifade ettiği, ayrıca teşviklerin de üretim maliyetini düşürdüğünü, kendilerinin de bu maliyet 80 düşüklüğünü fiyata yansıtarak vatandaşın hizmetine ucuz ekmek sunduklarını belirttiği ifade edilmektedir.

Bilindiği üzere, üretim kapasitesi arttıkça ölçek ekonomisinden yararlanılmakta ve aynı ürünü üreten diğer rakiplere göre daha ucuz fiyattan satış yapmak mümkün hale gelmektedir. Ekmek üretiminde maliyeti üretici bazında değiştiren en önemli etkenlerden biri fırın başına üretilen ekmek miktarı olup, işçilik giderlerinin ve genel işletme giderlerinin önemli bölümünü sabit maliyetler oluşturmakta, toplam ekmek miktarı arttıkça ekmek başına düşen maliyet azalmakta ve bu durum kapasitesini artıramayan veya atıl kapasiteyle 90 faaliyet gösteren fırınların maliyetini arttırmaktadır. Dolayısıyla bir ekmek fabrikasının küçük fırınlara göre daha ucuz ekmek fiyatı belirlemesi ve diğerlerinin bundan şikayet etmesi doğal bir olgudur.

100 Yapılan görüşmeler ve elde edilen bilgiler değerlendirildiğinde, şikayet edilen fırın olan Halk Ekmek Fabrikası'nın Malatya il merkezindeki ekmek tüketiminin yaklaşık %10-15'ini karşılması ve bu piyasada faaliyet göstermeye henüz başlamış olması nedeniyle, Malatya il merkezindeki ekmek piyasasında hakim durumda bulunduğunun söylenmesi mümkün değildir. Bununla birlikte, piyasaya yeni giren bir teşebbüsün kendisini müşteri kitlesine tanıtmak için ürettiği malın fiyatını maliyetin altında belirlemesine olumlu yaklaşılmaktadır.

Ayrıca yukarıda yer verilen habere göre şikayet edilen ekmek fabrikasının ucuz ekmek satma sebebi, maliyetlerin altında fiyat belirlemesi değil, ölçek ekonomisi ve teşvikler olarak belirtilmektedir.

J. SONUÇ

110 Şikayetin niteliğine, düzenlenen rapora göre; şikayet edilen teşebbüsün ilgili pazarda hakim durumda olmadığına, piyasaya yeni girmesine bağlı olarak gerek ölçek ekonomisi gerekse tanıtım amaçlı satışlar nedeniyle pazarda faaliyet gösteren diğer fırınlara göre fiyatlarını daha düşük belirleyebilme potansiyeli dikkate alındığında, 4054 sayılı Kanun'un ihlalinin söz konusu olmadığına, dolayısıyla başvuru konusuna ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.